

Hallitusohjelmataavoitteet 2019

- Hallitus sitoutuu selkeästi ja konkreettisesti sukupuolten tasa-arvon edistämiseen hallitusohjelmassaan ja keskeisissä reformeissaan.
- Hallitus toteuttaa sukupuolitietoista budjetointia talousarvioprosessin joka vaiheissa.
- Hallitus laatii tasa-arvo-ohjelman.
- Hallituskauden aikana laaditaan uusi tasa-arvoselonteko.
- Vähintään puolet ministereistä on oltava naisia.

1 Järjestöjen toimintaedellytykset

- Turvataan poliittisten naisjärjestöjen ja naisjärjestöjen kattojärjestöjen rahoitus.
- YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 ”Naiset, rauha ja turvallisuus” tavoitteena on suojata naisia ja tyttöjä aseellisissa selkkauksissa ja konflikteissa, edistää naisten tasavertaista osallistumista rauhanneuvotteluihin ja jälleenrakennukseen sekä ennaltaehkäistä sukupuolen perusteella tapahtuvaa väkivaltaa. Vahvistetaan Suomen 1325-verkoston toimintaa turvaamalla sen riittävä resurssointi.

2 Työelämä ja koulutus

- Uudistetaan tasa-arvolakia palkkojen läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Tarkennetaan palkkakartoituksia niin, että velvollisuus verrata töiden samanarvoisuutta toteutuu.
- Edistetään työelämän tasa-arvoa jatkamalla samapalkkaisuusohjelman työtä. Ohjelman tulee sisältää konkreettisia toimia samapalkkaisuuden edistämiseksi.
- Tasa-arvolain tasa-arvosuunnittelovelvoite ulotetaan koskemaan myös varhaiskasvatusta.
- Edistetään sukupuolisensitiivistä varhaiskasvatusta.
- Varataan riittävät resurssit koko koulutuspolulle aina varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen.

- Edistetään kouluissa sukupuolittuneeseen väkivaltaan ja häirintään puuttumista ja ennaltaehkäisyä. Edistetään oppilaitosten häirintäyhdyshenkilöiden kouluttamista ja vakiinnutetaan toiminta kaikille turvallisten oppimisympäristöjen takaamiseksi.
- Järjestetään kaikki työsuojeluvaltuutetut kattava koulutus koskien seksuaalista häirintää ja vakiinnutetaan koulutus.

3 Sosiaali- ja terveyspolitiikka

SOTE-uudistus

- Tehdään SOTE-uudistuksesta perusteellinen sukupuolivaikutusten arviointi. SOTE-uudistus tulee toteuttaa niin, ettei se heikennä sukupuolten tasa-arvoa. SOTE-uudistuksella on myös huomattavia vaikutuksia naisten työmarkkina-asemaan, sukupuolivaikutukset tulee arvioida myös suhteessa tähän.

Ikääntyvän väestön asema ja sukupuolittunut hoiva

- Perustetaan vanhusasiainvaltuutetun edunvalvontayksikkö ja osoitetaan sille työn suorittamiseen riittävät resurssit.
- Arvioidaan vanhusten kotihoidon ja omaishoidon lisäämisen sukupuolivaikutukset, ml. vaikutukset työntekijöihin, asiakkaisiin sekä omaishoitajien työllisyyteen, hyvinvointiin ja eläkekertymään.
- Lisätään vanhusten kotihoitoon taloudellisia resursseja, jotta vanhuksia hoitavaa henkilökuntaa lisätään ja hoidon laatuun saadaan toteutettua tarvittavat muutokset.

Seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet

- Muutetaan lakia raskauden keskeyttämisestä niin, että perusteeksi riittää raskaana olevan oma tahto 12. viikkoon saakka.
- Laajennetaan nuorten ja nuorten aikuisten maksuton ehkäisy valtakunnalliseksi.
- Helpotetaan sterilisaation saamista alle 30-vuotiaana ja ohjeistetaan kuntia luopumaan puolison luvan kysymisestä.
- Alennetaan kuukautissuojien arvonlisävero 24 prosentista 10 prosenttiin, joka on apteekissa myytävien terveystuotteiden arvonlisäveron taso.

Sukupuolivähemmistöt

- Toteutetaan translain kokonaisuudistus siten, että sukupuolen korjaushoidot erotetaan sukupuolen juridisesta vahvistamisesta. Vaatimukset lisääntymiskyvyttömyydestä ja täysi-ikäisyydestä poistetaan.
- Kielletään intersukupuolisten lasten kiireetön, lääketieteellisesti ei-välttämätön sukuelimiä muokkaava hoito.
- Avataan mahdollisuus kolmanteen juridiseen sukupuoleen.

4 Perheet

- Perhevapaajärjestelmälle tehdään kokonaisuudistus, jolla saadaan miehet kantamaan laajemmin hoivavastuuta lapsista sekä helpotetaan erilaisten vapaiden käyttöä perheissä. Tätä varten uudistuksessa lisätään miehille osoitettuja jaksoja, esimerkiksi 6+6+6 -mallin mukaan.
- Perheiden monimuotoisuus, ml. yksinhuoltajat huomioidaan uudistuksessa.
- Resurssoidaan perhevapaaudistus niin että se on mahdollista toteuttaa tarvittulla laajuudella.
- Subjektiivinen kokopäiväinen päivähoito-oikeus turvataan ja ryhmäkokoja rajataan kohtuullisemmiksi.

5 Väkivalta ja hyväksikäyttö

Rikoslain 20 luku

- Tehdään rikoslain seksuaalirikoksia koskevan 20 luvun kokonaisuudistus muuttaen lakia

mm, siten, että suostumuksen puutteesta tulee raiskauksen pääkriteeri sekä laajentaen seksuaalista ahdistelua koskevaa kohtaa koskemaan myös verbaalista ja visuaalista häirintä.

Vihapuhe ja viharikollisuus

- Lisätään rikoslain rangaistuksen määräämisen yhteyteen (6 luku 5§) koventamisperusteisiin sukupuoli, jotta sukupuoleen liittyvään vihapuheeseen ja viharikollisuuteen voitaisiin paremmin puuttua.
- Sitoudutaan valtionavustusten kriteereissä torjumaan vihapuhetta ja edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Lähisuhdeväkivalta

- Uudistetaan lähestymiskieltoon liittyvä lainsäädäntö turvaamaan paremmin uhrin oikeudet.
- Lähisuhdeväkivallan sovittelu kielletään riita- ja rikosasioiden sovittelua koskevassa lainsäädännössä.

Tukijärjestelmä

- Varataan resurssit väkivallan uhrien palveluihin, ml. Istanbulin sopimuksen mukainen kattava turvakotiverkosto ja riittävä paikkamäärä sekä seksuaalirikosten uhrien SERI-keskusten laajentaminen valtakunnallisesti kattavaksi palveluksi.
- Laajennetaan seksuaalirikosten uhreille akuuttiapua tarjoavien SERI-keskusten yhteyteen matalan kynnyksen palveluja myös muille kuin akuutissa tilanteessa oleville uhreille
- Turvataan resurssit sukuelinten silpomisen vastaiseen työhön

Ihmiskauppa ja pakkoavioliitto

- Ihmiskaupan uhrien auttamiseksi laaditaan erillislaki, jossa säädetään auttamisjärjestelmään pääsemisestä niin, ettei se enää edellytetä ihmiskaupparikoksen tutkintaa.
- Kehitetään pakkoavioliittoihin liittyvää lainsäädäntöä sekä viranomaisten koulutusta ja ohjeistusta pakkoavioliittojen torjumiseksi.

Seksin oston kieltö

- Kriminalisoidaan seksin ostoa nk. pohjoismaisen mallin mukaan.
- Perustetaan pois prostituutiosta -tukipalveluita prostituutiosta irtautumista haluaville. Suomesta puuttuvat nämä palvelut aikuisille.
- Suomesta puuttuu puolueeton, valtion keräämä tieto prostituutiosta ja seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Nimetään vastuuviranomainen keräämään tietoa.

6 Kehitysyhteistyö

- Naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman edistämisen asetetaan Suomen tärkeimmäksi kehityspoliittiseksi painopisteeksi. EU:n tasa-arvoa edistävän toimintasuunnitelman mukaisesti huolehditaan siitä, että sukupuolten välinen tasa-arvo on merkittävä osa- tai päätavoite vähintään 85 prosentissa kaikista uusista kehitysyhteistyöohjelmista.
- Nostetaan Suomen kehitysyhteistyön määrärahoja vähintään 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta.
- Laaditaan selkeä ja tavoitteellinen suunnitelma, joka ohjaa kaikkea kehitysyhteistyötä. Tasa-arvon painopistettä toteutettaessa huomioidaan ne tekijät, jotka sukupuolen ohessa altistavat syrjinnälle kuten ikä, vammaisuus, sosiaalinen asema, syrjittyyn vähemmistöön kuuluminen ja varallisuus.
- Turvapaikanhakijoina naiset ovat monin tavoin haavoittuva ryhmä: korjataan turvapaikkapolitiikan puutteet ja varmistetaan turvapaikanhakijoiden oikeusturva, esimerkiksi helpottamalla perheenyhdistämistä.